Pestprotocol De Achtsprong
Op De Achtsprong mag ieder kind zichzelf zijn. Het pestprotocol heeft als doel pesten te voorkomen en effectief aan te pakken, zodat alle leerlingen zich veilig voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen binnen een positief en respectvol schoolklimaat.
Op De Achtsprong vinden wij het belangrijk dat ieder kind zich veilig, gezien en gewaardeerd voelt. Wij werken met de Kanjertraining als methode voor sociale veiligheid, burgerschap en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wat verstaan wij onder pesten?
Pesten is herhaald gedrag waarbij sprake is van een machtsverschil en waarbij een leerling zich niet goed kan verdedigen. Pesten kan verbaal, sociaal, fysiek of digitaal plaatsvinden.

De 5 Kanjerregels
Kinderen leren zich houden aan de volgende basisregels vanuit de Kanjertraining:

- We vertrouwen elkaar.
- We helpen elkaar.
- Niemand speelt de baas.
- Niemand lacht uit.
- Niemand doet zielig

Preventieve aanpak
Op De Achtsprong staat het creëren en behouden van een veilig pedagogisch klimaat centraal. Pesten voorkomen begint bij het versterken van positief gedrag, wederzijds respect en een gevoel van verbondenheid binnen de groep. Daarom wordt structureel aandacht besteed aan sociale veiligheid en groepsvorming.

Kanjertraining
Alle groepen krijgen wekelijks een les uit de Kanjertraining. Met behulp van de Kanjertraining leren leerlingen op een respectvolle manier met zichzelf en anderen om te gaan. Er wordt gewerkt aan sociale vaardigheden, zelfvertrouwen, verantwoordelijkheid, samenwerking en het oplossen van conflicten. De Kanjertraining biedt een gezamenlijke taal om gedrag bespreekbaar te maken en draagt bij aan een veilige schoolomgeving.

Groepsvorming
Aan het begin van ieder schooljaar tijdens "de Gouden Weken" en gedurende het schooljaar wordt bewust gewerkt aan groepsvorming. Door middel van groepsactiviteiten, gesprekken en gezamenlijke afspraken bouwen leerlingen en leerkrachten aan een positief groepsklimaat. Hierbij is aandacht voor inclusie, onderlinge betrokkenheid en het voorkomen van buitensluiting.

Schoolregels

Binnen de school gelden duidelijke gedragsregels die zichtbaar aanwezig zijn in alle groepen en gemeenschappelijke ruimtes. Deze regels worden regelmatig besproken en vormen de basis voor het gewenste gedrag binnen de school. De schoolregels zijn:

- Ik gedraag mij als een witte pet.
- Ik loop rustig door de school.
- Ik houd rekening met een ander.
- Ik ga netjes om met alle spullen.
- Ik luister naar alle juffen en meesters.

Door consequent aandacht te besteden aan deze regels weten leerlingen wat er van hen wordt verwacht en ontstaat een veilige en voorspelbare leeromgeving.

Samenwerking met ouders

Een goede samenwerking tussen school en ouders is van groot belang bij het voorkomen van pestgedrag. De school informeert ouders over de uitgangspunten van de Kanjertraining, de schoolregels en de afspraken rondom sociale veiligheid. Wanneer er zorgen zijn over het welzijn van een leerling of signalen van pestgedrag worden waargenomen, zoeken school en ouders tijdig contact om gezamenlijk tot een passende aanpak te komen.

Door deze preventieve maatregelen werkt De Achtsprong aan een veilige schoolcultuur waarin respect, vertrouwen en verantwoordelijkheid centraal staan en waarin pestgedrag zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Signalen van pesten

Pestgedrag is niet altijd direct zichtbaar. Daarom is het belangrijk dat leerkrachten, ouders en andere betrokkenen alert zijn op signalen die kunnen wijzen op pesten of gepest worden. Eén signaal hoeft niet direct te betekenen dat er sprake is van pesten, maar meerdere signalen of een plotselinge gedragsverandering kunnen aanleiding zijn om nader onderzoek te doen.
Mogelijke signalen van pesten zijn:

- Buitensluiten
  Een leerling wordt regelmatig niet betrokken bij spelactiviteiten, groepswerk of sociale contacten. Het kind wordt genegeerd, niet uitgenodigd of bewust buitengesloten door klasgenoten.
- Verdrietig of teruggetrokken gedrag
  Een leerling oogt vaker verdrietig, onzeker, angstig of gespannen. Het kind trekt zich terug, neemt minder initiatief in contact met anderen of lijkt minder plezier te beleven aan school.
- Beschadigde of kwijtgeraakte spullen
  Spullen van een leerling raken regelmatig beschadigd, verdwijnen zonder duidelijke verklaring of worden met opzet vernield. Ook kleding of schoolmaterialen kunnen doelwit zijn van pestgedrag.
- Regelmatige conflicten

Er ontstaan herhaaldelijk ruzies, discussies of confrontaties waarbij steeds dezelfde leerlingen betrokken zijn. Hierbij kan sprake zijn van een ongelijke machtsverhouding, wat kenmerkend is voor pesten.

- Negatieve opmerkingen over zichzelf
  Een leerling spreekt zichzelf regelmatig negatief toe, noemt zichzelf dom, stom of waardeloos, of geeft aan niet geliefd te zijn door anderen. Dit kan wijzen op een verminderd zelfvertrouwen als gevolg van pestervaringen.
- Online pestgedrag
  Pesten kan ook plaatsvinden via sociale media, chatgroepen, online games of berichtenapps. Signalen kunnen zijn dat een leerling overstuur raakt na het gebruik van een telefoon of computer, plotseling niet meer online wil zijn of melding maakt van kwetsende berichten, foto's of uitsluiting in online groepen.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid
Het signaleren van pestgedrag is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van leerlingen, ouders en school. Wanneer signalen worden opgemerkt, worden deze serieus genomen en besproken volgens de afspraken in dit pestprotocol (zie stappenplan). Vroegtijdige signalering maakt het mogelijk om snel in te grijpen en verdere escalatie te voorkomen.

Wat doen leerlingen?
Op De Achtsprong vinden we het belangrijk dat leerlingen weten wat zij kunnen doen wanneer zij gepest worden of pestgedrag zien gebeuren.

- Geef je grens aan
  Wanneer een leerling zich niet prettig voelt bij het gedrag van een ander, moedigen wij aan om duidelijk aan te geven dat dit moet stoppen. Dit kan bijvoorbeeld door rustig en duidelijk te zeggen: *"Stop, ik vind dit niet leuk."* Het aangeven van grenzen helpt leerlingen om voor zichzelf op te komen en maakt voor de ander duidelijk welk gedrag niet acceptabel is.
- Zoek steun
  Lukt het niet om het probleem zelf op te lossen of voelt een leerling zich onveilig, dan is het belangrijk om steun te zoeken bij een vriend, klasgenoot, ouder, leerkracht of andere vertrouwde volwassene. Samen sta je sterker en kan er sneller een oplossing worden gevonden.
- Meld het bij de leerkracht
  Wanneer het pestgedrag doorgaat of wanneer een leerling zich zorgen maakt over zichzelf of een ander, moet dit altijd gemeld worden bij de leerkracht. De leerkracht neemt iedere melding serieus, onderzoekt de situatie en onderneemt passende stappen volgens het pestprotocol. Ook leerlingen die zien dat een ander wordt gepest, hebben de verantwoordelijkheid om dit te melden.

Door grenzen aan te geven, steun te zoeken en pestgedrag te melden, dragen leerlingen actief bij aan een veilige schoolomgeving waarin iedereen zich prettig en gerespecteerd voelt.

Aanpak bij pesten

Stap 1: Signaleren
Pestgedrag kan worden gesignaleerd door leerlingen, ouders, leerkrachten of andere betrokkenen. Signalen van pesten worden altijd serieus genomen. De leerkracht verzamelt informatie door gesprekken te voeren met de betrokken leerlingen en waar nodig met andere betrokkenen. De leerkracht stelt de anti-pestcoördinator op de hoogte van de situatie.

Stap 2: Herstelgesprek
De leerkracht en/of de anti-pestcoördinator gaat in gesprek met de betrokken leerlingen. Het doel van dit gesprek is inzicht krijgen in wat er is gebeurd, de gevolgen van het gedrag bespreekbaar maken en gezamenlijk afspraken maken om het pestgedrag te stoppen. Hierbij wordt gewerkt vanuit herstel van de relatie en het nemen van verantwoordelijkheid voor eigen gedrag.

Stap 3: Ouders informeren
De ouders van de betrokken leerlingen worden op de hoogte gebracht van de situatie en de gemaakte afspraken. School en ouders werken samen om het welzijn van de leerlingen te bevorderen en herhaling van pestgedrag te voorkomen.

Stap 4: Extra begeleiding
Wanneer de situatie daarom vraagt, ontvangen de betrokken leerlingen extra begeleiding. Dit kan bestaan uit individuele gesprekken, ondersteuning door de intern begeleider, de de anti-pestcoördinator of andere passende begeleiding binnen of buiten de school. Ook kan extra aandacht worden besteed aan de groepsdynamiek.

Stap 5: Maatregelen indien nodig
Wanneer het pestgedrag ondanks eerdere interventies aanhoudt of wanneer sprake is van ernstig pestgedrag, worden aanvullende maatregelen genomen. Deze maatregelen zijn afhankelijk van de ernst en de situatie en worden altijd zorgvuldig afgewogen. Ouders worden hierbij betrokken en geïnformeerd over de vervolgstappen (zie consequenties).

Stap 6: Evaluatie en nazorg
De leerkracht volgt de situatie actief en evalueert met de betrokken leerlingen en ouders of de gemaakte afspraken worden nagekomen en of het pestgedrag daadwerkelijk is gestopt. Indien nodig worden aanvullende afspraken gemaakt om de sociale veiligheid van alle betrokkenen te waarborgen.

Begeleiding van de gepeste leerling

Wanneer een leerling aangeeft gepest te worden of wanneer er signalen zijn die hierop wijzen, staat het welzijn van de leerling voorop. De school biedt ondersteuning die gericht is op het herstellen van het gevoel van veiligheid en het versterken van het zelfvertrouwen.

- Luisteren en serieus nemen
  De leerkracht neemt de ervaringen van de leerling serieus en biedt ruimte om het verhaal te vertellen. De leerling wordt gehoord zonder oordeel en krijgt de gelegenheid om gevoelens en ervaringen te delen.
- Veiligheid bieden
  Samen met de leerling worden afspraken gemaakt om de sociale en emotionele veiligheid te waarborgen. De leerkracht houdt zicht op de situatie en zorgt ervoor dat de leerling weet bij wie hij of zij terecht kan wanneer problemen zich opnieuw voordoen.
- Versterken van zelfvertrouwen
  De school ondersteunt de leerling bij het ontwikkelen van zelfvertrouwen, weerbaarheid en sociale vaardigheden. Hierbij wordt aandacht besteed aan positieve kwaliteiten, succeservaringen en het versterken van sociale contacten binnen de groep.
- Ouders betrekken
  De ouders van de gepeste leerling worden geïnformeerd en betrokken bij de begeleiding. Door samen te werken en informatie uit te wisselen, kunnen school en ouders de leerling optimaal ondersteunen.

Begeleiding van de leerling die pest

Pestgedrag wordt gezien als ongewenst gedrag waarvoor de leerling verantwoordelijkheid moet leren nemen. Het doel van de begeleiding is om inzicht te krijgen in het eigen gedrag, de gevolgen daarvan te begrijpen en te werken aan gedragsverandering.

- Gedrag bespreekbaar maken
  De leerkracht gaat met de leerling in gesprek over het pestgedrag. Daarbij wordt onderzocht wat er is gebeurd, welke keuzes zijn gemaakt en welke gevolgen het gedrag heeft voor anderen.
- Verantwoordelijkheid nemen
  Van de leerling wordt verwacht dat hij of zij verantwoordelijkheid neemt voor het eigen gedrag. De leerling wordt gestimuleerd om na te denken over de gevolgen van het handelen en om actief bij te dragen aan een oplossing.
- Werken aan herstel
  Waar mogelijk wordt gewerkt aan herstel van de relatie met de gepeste leerling. Dit kan door middel van herstelgesprekken, excuses, het nakomen van afspraken en het laten zien van positief gedrag. Indien nodig wordt aanvullende begeleiding ingezet om sociale vaardigheden en empathisch vermogen verder te ontwikkelen.
- Ouders betrekken

Ook de ouders van de leerling die pest worden geïnformeerd en betrokken bij de begeleiding. Samen wordt gezocht naar manieren om het gedrag positief te beïnvloeden en herhaling te voorkomen.

Consequenties
Wanneer pestgedrag wordt vastgesteld, volgt de school een stapsgewijze aanpak. Het doel van deze aanpak is om het pestgedrag te stoppen, de veiligheid van alle betrokkenen te herstellen en leerlingen verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun gedrag. De ernst, frequentie en omstandigheden van het pestgedrag bepalen welke fase wordt ingezet. Indien nodig kunnen fasen worden overgeslagen.

Fase 1: Corrigerende maatregelen en bewustwording
Wanneer sprake is van pestgedrag, neemt de leerkracht direct passende maatregelen. Deze zijn gericht op bewustwording, herstel en gedragsverandering.
Mogelijke maatregelen zijn:

- De leerling blijft tijdens het buitenspelen bij de groepsleerkracht.
- Het maken van een schriftelijke opdracht, bijvoorbeeld een reflectieverslag over de situatie, de eigen rol en de gevolgen van het gedrag.
- Een gesprek met de leerkracht gericht op bewustwording van de impact van het pestgedrag op de gepeste leerling.
- Het maken van concrete afspraken over gewenst gedrag en gedragsverandering.

De gemaakte afspraken worden gedurende een afgesproken periode regelmatig geëvalueerd in korte voortgangsgesprekken.

Fase 2: Betrekken van ouders
Wanneer het pestgedrag ondanks de maatregelen uit fase 1 voortduurt, worden de ouders van de leerling uitgenodigd voor een gesprek.
Tijdens dit gesprek:

- Worden de zorgen en bevindingen van school besproken.
- Worden de reeds genomen maatregelen toegelicht.
- Wordt de medewerking van ouders gevraagd bij het aanpakken van het gedrag.
- Worden gezamenlijke afspraken gemaakt over de begeleiding van de leerling.

De school houdt gedurende het proces een dossier bij van de signalen, gesprekken, interventies en gemaakte afspraken. De anti-pestcoördinator wordt op de hoogte gebracht van de stand van zaken. Notities en documenten met betrekking tot het pestprotocol worden in Parnassys gekoppeld aan de rubriek ‘anti- pestplan'. De anti-pestcoördinator wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Fase 3: Inschakelen van externe ondersteuning
Wanneer het pestgedrag aanhoudt en eerdere interventies onvoldoende effect hebben, kan de school externe deskundigen inschakelen.
Afhankelijk van de situatie kan ondersteuning worden gevraagd aan:

- De onderwijsbegeleidingsdienst of samenwerkingsverband
- De jeugdarts of jeugdverpleegkundige van de GGD.

- Het schoolmaatschappelijk werk.
- Andere betrokken hulpverleningsinstanties.

Het doel van deze ondersteuning is het verkrijgen van aanvullende expertise en het bieden van passende begeleiding aan de leerling en de betrokkenen.

Fase 4: Aanvullende organisatorische maatregelen
Wanneer het pestgedrag ondanks begeleiding en ondersteuning blijft voortduren, kan de school aanvullende maatregelen treffen om de veiligheid van leerlingen te waarborgen. Mogelijke maatregelen zijn:

- Tijdelijke plaatsing van de leerling in een andere groep binnen de school.
- Het opstellen van een individueel gedragsplan met aanvullende afspraken.
- In uitzonderlijke situaties het onderzoeken van een tijdelijke of permanente plaatsing op een andere school.

Deze maatregelen worden altijd zorgvuldig afgewogen en besproken met ouders en betrokken professionals.

Fase 5: Schorsing of verwijdering
In zeer ernstige situaties of wanneer sprake is van aanhoudend pestgedrag waarbij eerdere interventies onvoldoende resultaat hebben opgeleverd, kan de school overgaan tot schorsing of verwijdering van een leerling. Deze maatregelen worden uitsluitend genomen conform de wettelijke richtlijnen en het beleid van het schoolbestuur. Ouders worden hierover tijdig geïnformeerd en betrokken bij het proces.

Bij iedere fase staat het herstellen van de veiligheid, het voorkomen van herhaling en het bevorderen van positief gedrag centraal. De school streeft ernaar om samen met leerlingen, ouders en eventuele externe partners te werken aan een veilige leeromgeving waarin respect, verantwoordelijkheid en vertrouwen vooropstaan.

Cyberpesten
Pesten beperkt zich niet tot de schoolomgeving. Ook online kunnen leerlingen te maken krijgen met kwetsend gedrag. Onder cyberpesten verstaan we onder andere het versturen van kwetsende berichten, het verspreiden van foto's of filmpjes zonder toestemming, buitensluiten in groepsapps en het plaatsen van beledigende berichten op sociale media.
Op De Achtsprong gelden online dezelfde normen en waarden als binnen de school. Respectvol omgaan met elkaar is niet plaats- of tijdgebonden. Wanneer cyberpesten invloed heeft op het welzijn van leerlingen of de veiligheid op school, wordt dit behandeld volgens de afspraken uit dit pestprotocol. De school stimuleert leerlingen om online pestgedrag direct te melden bij ouders en/of school. Waar mogelijk worden bewijzen, zoals screenshots of berichten, bewaard zodat de situatie goed in beeld kan worden gebracht. Ouders worden betrokken bij de aanpak en begeleiding.

Rol van ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van een veilig schoolklimaat en het voorkomen van pestgedrag. Een goede samenwerking tussen ouders en school draagt bij aan een effectieve aanpak van pesten.

- Open communicatie
  Ouders worden aangemoedigd om zorgen, signalen of vermoedens van pestgedrag tijdig met de school te bespreken. Ook de school informeert ouders wanneer er sprake is van pestgedrag of wanneer hierover zorgen bestaan.
- Samenwerking met school
  Bij signalen van pesten werken ouders en school samen om de situatie te onderzoeken en passende oplossingen te vinden. Hierbij staat het belang van het kind centraal en wordt gezocht naar een gezamenlijke aanpak.
- Voorbeeldgedrag
  Van ouders wordt verwacht dat zij respectvol gedrag stimuleren en zelf het goede voorbeeld geven. Door positief en respectvol over anderen te spreken, leren kinderen hoe zij op een passende manier met anderen kunnen omgaan.

Monitoring en evaluatie

Het waarborgen van sociale veiligheid vraagt om voortdurende aandacht. Daarom wordt binnen de school regelmatig gemonitord hoe leerlingen de sociale veiligheid ervaren.

- Monitoring van sociale veiligheid (WMK en Kanvas)
  De school maakt gebruik van observaties, gesprekken met leerlingen, de Kanjertraining en leerlingvragenlijsten om zicht te houden op het welbevinden van leerlingen en de sfeer binnen de groepen. Signalen van onveiligheid of pestgedrag worden besproken en waar nodig opgepakt.
- Evaluatie van incidenten
  Wanneer sprake is geweest van pestgedrag wordt geëvalueerd of de genomen maatregelen effectief zijn geweest. Hierbij wordt gekeken naar het welzijn van de betrokken leerlingen en naar de naleving van gemaakte afspraken.
- Periodieke evaluatie van het protocol
  Het pestprotocol wordt periodiek geëvalueerd door directie, intern begeleider, anti-pestcoördinator en teamleden. Indien nodig worden afspraken aangepast op basis van ervaringen, nieuwe inzichten of wijzigingen in wet- en regelgeving. Op deze manier blijft het protocol aansluiten bij de praktijk en draagt het blijvend bij aan een veilige leeromgeving voor alle leerlingen.